

Motion till riksdagen 2008/09: MJ471

av **Gunvor G Ericson (mp)**

Ny hästutredning

Sammanfattning

Genom EU-aktiviteter har reformer inom spelpolitiken och jordbrukspolitiken blivit allt mer brännande. Vi står inför politiska beslut och lagstiftning med stora effekter för hästägare och hästhållning. Stora fördelar står att vinna med nytänkande samordning. Hänsyn måste tas till effekterna inte bara på hästnäringen utan också på djurskyddet och på hästägaren som konsument. I remissledet blir det svårt att framföra nydanande förslag, varför det är angeläget att dessa kommer in redan i beredningsskedet. Hästägandet saknar den sammanhållande och demokratiskt uppbyggda organisation som hundägarna har i Svenska Kennelklubben. Hästägandet saknar en organisation som på samma självklara sätt kan företräda helheten. Vi hemställer därför att regeringen snarast till sig knyter en oberoende, innovativ och sektorskompetent samordnande person för hästfrågor.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det behövs en ny hästutredning som knyter ihop de ämnesområden som belyses i motionen och som har relevans för hästen, hästägandet och hästföretagandet.

Självklara företrädare för hästägandet saknas

Hundintresserade personer kan bli medlemmar i Svenska Kennelklubben oavsett inriktning och verksamhet, oavsett om de är näringsidkare eller konsument. Denna organisation kan därför sägas utgöra en demokratiskt uppbyggd, kompetent och avvägande struktur när det gäller att initiera föränd-

Fel! Okänt namn på

ringar och bevaka samhällsutvecklingen på hundområdet. Motsvarande struktur saknas på hästområdet. Här är det i stället stiftelseartade organisationer och klassiska folkrörelseorganisationer som sida vid sida utgör den etablerade strukturen av "särintressen" som samhället och politiken har att förhålla sig till för sina beslut. Hästnäringens Nationella Stiftelse är ett övergripande organ som bevakar hästägarens intressen som producent men inte som konsument. Konsumentintressena och den växande gruppen hästägare som saknar hemvist i de etablerade organisationerna har inte någon bra kanal för att kunna påverka politiska beslut som rör alla hästägare.

Utan hästägare inga hästar

Antalet hästar har på den senaste fyrtioårsperioden fyrfaldigats och uppgår nu i Sverige till ca 300 000. Antalet hästägare i Sverige har ökat i samma takt. Utvecklingen är likartad för de flesta länderna i vår kulturkrets. Bakom denna ökade vilja att skaffa häst finns många olika orsaker där dock hästhållning för eget bruk starkt dominerar. Hästägaren är väsentligen en konsument men ökningen av det allmänna hästintresset har också medfört att marknaden för produktion av nyttigheter med hästen i fokus också har ökat starkt.

För att möta detta ökade hästintresse har en delvis ny näring vuxit fram. Denna uppskattas omsätta ca 45 miljarder kronor och hästägandets samhälls-ekonomiska betydelse har därmed ökat betydligt. Hästen har också potential att bli ett redskap för utveckling av landsbygd och turism samt bibehållandet av det öppna landskapet.

Hästarnas betydelse för framför allt flickors fritidssysselsättning och personliga utveckling är sedan länge känd och accepterad. Lika känd är deras betydelse för folkrörelsen travsport, vilken tillsammans med galoppporten dessutom utgör underlag för det spel som genom hittillsvarande spelreglering förstärker såväl statsbudgetens som travhästägarnas inkomstsida. I tv-åldern har hästsport, inte minst hoppning, blivit känd och uppskattad som underhållning med en livaktig sponsormarknad som följd. Hästarnas betydelse för friskvård är också något som numera är allmänt (och även skattemässigt) erkänd. Mindre känt är att det främst är inom verksamheter utanför trav och galopp samt den traditionella ridsporten som expansionen sker.

Vita fläckar i beredningsunderlaget

Politiska beslut kan underlätta eller försvåra hästägandet. Hästpolitiken är dock nästan alltid bara en delmängd av andra politikområden. Flera statliga utredningar har genomförts och de flesta av dem påvisar svårigheter att erhålla tillfredsställande underlag på just hästområdet. Hästsektorns splittring i flera väsensskilda organisationer ökar svårigheterna att från fältet erhålla bra utredningsunderlag. Hästar spelar roll inom så väsensskilda verksamheter

Fel! Okänt namn på

som jordbruk, idrott, spel och sällskapsdjurhållning, och politiska beslut inom endera av dessa områden kan oavsiktligt få negativa konsekvenser för hästägandet och hästhållningen. Som exempel kan nämnas spelpolitiken där ingen åtskillnad hittills gjorts mellan spel på djur (hästar och hundar) och andra spel. Detta politiska synsätt innebär att allmänintressen som djurskydd inte kan åberopas som motiv för ett statligt monopol. En spelpolitisk åtskillnad mellan spelformerna kan däremot stärka motiven för ett monopol om man kan leda i bevis att ett upphörande av monopolet skulle äventyra trav- och galopphestarnas djurskydd. Ridsporten sorterar under Riksidrottsförbundet och därmed blir djurskyddet vid dess tävlingar beroende av idrottspolitiken. Myn-digheternas sätt att organisera djurskyddet skiljer sig påtagligt och omotiverat åt mellan trav- och galoppsporten å ena sidan och ridsporten å den andra. Avsaknad av system för långsiktig bevakning av djurskyddet saknas eftersom detta inte är en uppgift för statens ban- och tävlingsveterinärer. Djurskyddslagens ambitioner vad avser avel med djur samt det faktum att hästar avlas, föds, dör, avlivas eller slaktas medför att jordbrukspolitiken involveras. Slutligen är hästägande inte minst en fråga för många flickor i nedre tonåren och därför berörs även socialpolitiken.

Konsumentpolitiken berörs i än högre grad därför att produktsäkerhetslagen inte omfattar skada på djur och konsumenttjänstlagen inte omfattar vård och behandling av djur. Hästägaren som konsument av produkter och tjänster som skall användas på djur saknar det lagskydd som andra konsumenter har.

Smarta lösningar kan förbilliga, förenkla och förbättra

Samhällsreformer kostar ofta pengar. I den mån inte väsentliga samhällsintressen står på spel övervältras dessa ofta på dem som berörs av reformerna. Vi har nyligen infört krav på hästpass samt anmälnings- och tillståndsplikt med åtföljande inspektionsavgifter. I praktiken har reguljär slakt av hästar omöjliggjorts, eftersom många av de vanligaste medicinerna som används på häst saknar karenstid på grund av dyr licensiering. I vissa fall kan reformerna emellertid utformas så att olösta problem löses och samordningsfördelar uppnås. Med hästsektorns uppsplittring på olika organisationer och politikområden är det sannolikt att många uppgifter dubbelarbetas, medan andra faller mellan stolarna. Här finns ett stort område för reformer som kan utformas så att kostnaden för hästägarna blir lägre och de önskvärda effekterna för samhället större. Ovan nämnda områden utgör några exempel, häst- och ägarregister, djurskyddsförsäkring och veterinärservice utgör andra.

Fel! Okänt namn på

Fler certifieringslösningar

Klassisk myndighetsövervakning har två nackdelar. Den ena är att kravet på rättssäkerhet medför att insatta personer vet hur man skall utnyttja lagen för att skjuta upp och undvika påföljder. Den andra är att myndighetsingripande bara får laga kraft när en definitiv och bevisbar gräns har passerats. Myndighetsutövning kan inte med lagens hjälp vare sig stimulera god hästhållning eller förbättra hästägandets konsumentskydd. På vissa myndighetsområden har man gått över från klassisk myndighetsutövning till certifiering för att via marknadsmekanismer få avsedd effekt.

Mer helhetstänkande

Det har ofta klagats över att svenska myndigheter är sektorsinriktade med instruktioner som befrämjar ”tunnelseende” och att det bästa därmed görs till det godas fiende. Senast påpekades detta i en artikel (Svd 7/9 2008) av riksdagsledamoten prof. emer. Lennart Levi. Med rådande organisationsstruktur på hästområdet menar vi att risken är särskilt överhängande för att politiska beslut som berör hästägandet skall drabbas av denna sjuka.

På andra, politiskt aktuella områden där samordning över sektorsgränser ansetts viktiga har tillfälligt förordnade s.k. samordnare utsetts. Så har skett på områden för miljö, narkotika och psykvård. Även om hästområdet inte har samma samhällsliga dignitet som dessa politikområden så menar vi att mycket står att vinna på, inte minst djurskyddsområdet, om regeringen tar hjälp av en hästsamordnare. Det och den brist på helhetssyn som finns, gör det angeläget att tillsätta en ny hästutredning, som innefattar alla de problemområden som beskrivs ovan.

Stockholm den 6 oktober 2008

Gunvor G Ericson (mp)